GEMEENTE Stadskanaal

Raadsvergadering : 6 november 2023

Voorstelnummer : Z-23-115332/D/23/304554

Onderwerp : **Raadsvoorstel Programmabegroting 2024**

Stadskanaal, 20 oktober 2023

Beslispunten

1. De Programmabegroting 2024 vast te stellen.
2. De eerste wijziging van de Programmabegroting 2024 vast te stellen.

Aan de raad

Inleiding

Wij bieden u de Programmabegroting 2024 aan.

De Programmabegroting 2024 sluit met een overschot van € 3.265.000,00. In de Programmabegroting 2024 is een meerjarenbegroting voor de periode 2025-2027 opgenomen. In 2025 is er nog sprake van een begrotingsoverschot van € 4.987.000,00. Vanaf 2026 is er sprake van tekorten: € 467.000,00 in 2026 en € 639.000,00 in 2027.

Wij vragen u de Programmabegroting 2024 vast te stellen. Met het vaststellen van de programmabegroting geeft u ons opdracht de programma's uit te voeren en machtigt u ons om te beschikken over de aan de programma's gekoppelde budgetten. Ook stelt u dan enkele kredieten beschikbaar die nodig zijn om investeringen te kunnen realiseren.
Daarnaast stellen wij u voor om de eerste wijziging van de Programmabegroting 2024 vast te stellen. Deze wijziging is hieronder toegelicht.

Beoogd effect

Vaststellen van de Programmabegroting 2024 en de eerste wijziging van de Programmabegroting 2024.

Argumenten

In de hoofstukken *Aanbieding* en *Financiële beschouwingen* is de Programmabegroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2027 tegen het landelijke financiële perspectief, in hoofdlijnen toegelicht.

Na het opstellen en aanbieden van de Programmabegroting is de septembercirculaire 2023 ontvangen. In deze circulaire worden gemeenten geïnformeerd over nieuwe ontwikkeling van de uitkeringen uit het gemeentefonds. Bijna 70% van de uitgaven in de Programmabegroting 2024 zijn gedekt door uitkeringen uit het Gemeentefonds.

Wij stellen voor om de mutaties op de uitkeringen uit het gemeentefonds als eerste begrotingswijziging te verwerken in de Programmabegroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2027. De begrotingssaldi wijzigen dan als volgt:

(bedragen x € 1.000,00)

	2024	**2025**	**2026**	**2027**
Saldi primitieve Programmabegroting 2024	3.265	4.987	-467	-639
Wijzigingen o.b.v. septembercirculaire 2023	958	931	740	1.575
Saldi Programmabegroting 2024 na 1e wijziging	**4.223**	**5.918**	**273**	**936**

Hieronder zijn de wijzigingen in het kort toegelicht.

Uitkeringsjaar 2024
In 2024 stijgen de uitkeringen per saldo met € 1.328.500,00. Een tweetal uitgavenbudgetten moeten per saldo met € 370.700,00 worden verhoogd, het positieve effect op het begrotingssaldo 2024 is € 957.800,00.

In 2023 zijn structureel middelen aan het Gemeentefonds toegevoegd om verwachte loon- en prijsstijgingen te compenseren. Onze gemeente ontvangt hiervan € 1.026.000,00. We blijven het effect van loon- en prijsstijgingen op onze begroting monitoren. Zo nodig komen we in de Voorjaarsnota 2024 met een voorstel om uitgavenbudgetten bij te stellen.

In 2024 is € 50 miljoen beschikbaar gesteld in het kader van flankerend beleid energiearmoede (bijzonder bijstand en vroegsignalering). Met de inzet moet een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van de hoge inflatie worden voorkomen. De algemene uitkering stijgt incidenteel met € 126.900,00. Er is voor de uitvoering (nog) geen concreet beleid vastgesteld, we stellen voor dit bedrag voor dit doel te reserveren.

Voor de WSW ontvangt onze gemeente € 243.800,00 extra. De WSW wordt uitgevoerd door Wedeka en de verhoging moet worden doorbetaald. Het uitvoering budget moet daarom met dit bedrag worden verhoogd.

Overige ontwikkelingen leveren een voordeel op € 68.200,00.

Uitkeringen Meerjarenraming 2025-2027
In 2025, 2026 en 2027 stijgen de uitkeringen per saldo met respectievelijk € 1.158.700,00, € 951.000,00 en € 2.269.900,00. Ook in de jaren van de meerjarenraming moeten uitgavenbudgetten worden verhoogd. Het positieve effect op het begrotingssaldo bedraagt in 2025 € 930.800,00, in 2026 € 740.400,00 en in 2027 € 1.575.200,00.

De compensatie voor loon- en prijsstijging in 2024 werkt structureel door, de loon- en prijsstijgingen in 2024 doen dat immers ook. In 2027 is de compensatie iets naar beneden bijgesteld en bedraagt € 843.800,00.

Ieder jaar wijzigt de omvang van het gemeentefonds door het toepassen van een normeringssystematiek. Tot 2026 houdt de systematiek in dat de omvang van het gemeentefonds is gebaseerd op groei of krimp van rijksuitgaven (de zogenaamde *trap op trap af* methodiek). Het gemeentefonds groeit of krimpt navenant mee. Na het uitkeringsjaar 2025 stopt de systematiek, voor 2026 geldt zelfs helemaal geen systematiek en daarom wordt dit jaar 'het ravijnjaar' genoemd. Vanaf 2027 geldt een nieuwe normeringssystematiek. Deze nieuwe systematiek is gebaseerd op de ontwikkeling van het Bruto Binnenland Product (BBP).

Tot 2026 is de jaarlijkse wijziging in de omvang van het gemeentefonds gesplitst in een volumedeel en een loon- en prijsdeel (LPO). Met het volumedeel worden gemeenten gecompenseerd voor het uitvoeren en intensiveren van (nieuwe) taken. Het LPO deel is bedoeld om de gemeenten te compenseren voor loon- en prijsstijgingen van bestaande taken.
Onze gemeente houdt in de periode van de meerjarenraming geen rekening met verwachte loon- en prijsontwikkelingen. We ramen budgetten op basis van constante prijzen. Om te voorkomen dat we ons zelf rijk rekenen moeten we aan de inkomstenkant de uitkeringen uit het gemeentefonds voor die periode 'schonen' van de middelen voor loon- en prijscompensatie. Daarom verwerken we alleen het volumedeel (dus het deel voor het uitvoeren en intensivering van taken) in de meerjarenraming.

Het aanpassen van de omvang van het Gemeentefonds vanaf 2027 vindt net als nu plaats via het accres (=toename) en wordt ook gesplitst in twee delen, een volumedeel en een prijsdeel. Het LPO deel vervalt dus. Met de nieuwe systematiek zit (een deel van) de compensatie voor loonstijgingen in het volumedeel van het accres. Het is nu nog niet duidelijk om welk deel van de loonstijgingen dit gaat.

Het Rijk heeft op basis van de nieuwe systematiek voor 2027 middelen voor het volumedeel én het prijsdeel toegevoegd aan het gemeentefonds. Het prijsdeel laten we buiten beschouwing, de meerjarenraming is immers geraamd op basis van constante prijzen.

Het volumedeel voor 2027 bedraagt € 706 miljoen, voor onze gemeente een toename van de uitkering met € 1.293.00,00. Hierin is dus compensatie van loonkosten begrepen, loonkosten die echter nog niet in de uitgavenbudgetten van de jaarschijf 2027 zijn verwerkt en waarvan de omvang niet duidelijk is. Wij stellen voor om in de jaarschijf 2027 voorlopig een (arbitraire) uitgavenstelpost van € 500.000,00 op te nemen om het risico van stijgende loonkosten af te dekken.

In 2025, 2026 en 2027 zijn voor de uitvoering van de WSW hogere budgetten opgenomen van respectievelijk € 227.900,00, € 210.300,00 en € 194.700,00. De uitgavenbudgetten moeten in deze jaren navenant worden bijgesteld.

Overige ontwikkelingen leveren per saldo een nadeel op van € 61.700,00

In de Programmabegroting 2024 is geen overzicht met beleidskaders meer opgenomen. De kaders zijn voor u toegankelijk via iBabs en voor overige geïnteresseerden via www.lokaleregelgeving.overheid.nl.

Aanpak/uitvoering/voortgang
Wij sturen vóór 15 november a.s. een exemplaar van de Programmabegroting 2023 naar het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen.

Bijlagen
Programmabegroting 2024

Burgemeester en wethouders

de heer G.J. van der Zanden	de heer K. Sloots
secretaris	burgemeester

GM/